

Чернівецький національний університет імені Юрія Федъковича
Факультет історії, політології та міжнародних відносин
Кафедра сучасних іноземних мов та перекладу

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
Іноземна мова (німецька)
обов'язкова

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Історія)»

Спеціальність 014 «Середня освіта»

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Факультет історії, політології та міжнародних відносин

Мова навчання німецька

Розробники: доц. к.пол.н. Семенко В.В.

Профайл викладача http://forlang.chnu.edu.ua/?page_id=13

Контактний тел. +38 (0372) 55-06-46

E-mail: v.semenko@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1023>

Консультації Очні консультації: за попередньою домовленістю.

Онлайн-консультації: (середа з 14.00 до 15.00).

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Навчальна дисципліна «Іноземна мова (німецька)» є обов'язковою для студентів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Загальна кількість годин та кредитів ECTS: 300/10 кредитів.

2. Мета навчальної дисципліни: Метою викладання навчальної дисципліни полягає у оволодінні студентами чотирьох основних мовних навиків: читання, письмо, сприйняття на слух та вміння висловлюватися німецькою мовою на середньому рівні. Компетенції, яких набуде студент після опанування навчальної дисципліни: На основі отриманих теоретичних знань ставиться за мету виробити в студентів уміння вільно й грамотно висловлюватися німецькою мовою, вести діалог на задані теми та опрацьовувати історичні джерела німецькою мовою.

3. Пререквізити. Базові знання граматики іноземної мови, мінімальний лексичний запас для висловлення власної думки, базові вміння користування новітніми інформаційними ресурсами.

4. Результати навчання

знати:

фонетичні норми німецької мови, властивості слова і словотвір, лексичний мінімум, граматичний матеріал в обсягах передбачених програмою. їх комбінаторні потенції та відповідність українським аналогам.

вміти:

розуміти реалії німецькомовних країн, їхні історичні традиції та соціокультурні звичаї, вести бесіду німецькою мовою на задану тему, читати та перекладати тексти на вказану тематику, розпізнавати на слух та розуміти мовлення, а також засвоїти орфографічні норми німецької мови у межах вивчених тем.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин				Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	змістових модулів	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні		
Денна	1,2,4	1-4, 7-8	10	300			134			166	2,4,7,8-залік 3-іспит
Заочна	1,2,4	1-4, 7-8	10	300			34			266	2,4,7,8-залік 3-іспит

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Тема1 Guten Tag Personalpronomen und Verben im Präsens, Aussagesätze, Fragesätze, bestimmter Artikel, Possessivartikel.		7.5			7.5			2			13	
Тема 2. Erste Kontakte am Arbeitsplatz Nomengruppe im Nominativ: bestimmter und unbestimmter Artikel, Possessivartikel, Pronomen, Verben im Präsens, Modalverb können, Negation, lokale Präpositionen: aus, in, bei, nach.		7.5			7.5			2			13	
Разом за змістовим модулем 1		15			15			4			26	

Змістовий модуль 2.											
Тема 3. Unterwegs in München Nomengruppe im Akkusativ, Komposita, Verben im Präsens, Verben mit Akkusativ Modalverb möchte(n), temporale und lokale Präpositionen.			7.5			7.5			2		13
Тема4. Essen und Trinken Nomengruppe im Akkusativ, Plural der Nomen, Modalverb mögen, Präteritum von sein und haben, Personalpronomen im Akkusativ.			7.5			7.5			2		13
Разом за змістовим модулем 2			15			15			4		26
Змістовий модуль 3.											
Тема 5. Alltag Trennbare und nicht trennbare Verben, Perfekt, Modalverben sollen und müssen, temporale Präpositionen.			7.5			7.5			2		13
Тема 6. Reisen Satzverbindungen: Konjunktionen, Modalverb wollen, Imperativ, Verben mit Dativ, Personalpronomen im Dativ, lokale Präpositionen (Richtungsangaben).			7.5			7.5			2		13
Разом за змістовим модулем 3			15			15			4		26
Змістовий модуль 4.											
Тема 7. Wohnen Lokalangaben im Dativ, Wechselpräpositionen, Verben mit Orts- und Richtungsangaben, Modalverb dürfen, Komparation der Adjektive.			7.5			7.5			2		13
Тема 8. Begegnungen und Ereignisse werden, Verben mit Dativ und Akkusativ, Modalverben im Präteritum, Vergangenheitsformen der Verben, Präpositionen: zu, von, mit, für.			7.5			7.5			2		13
Разом за змістовим модулем 4			15			15			4		26

Тема15. Auf Geschäftsreise Lokalangaben: Wechselpräpositionen, Wechselpräpositionen im Akkusativ, Der KonjunktivII: Höfliche Fragen/Bitten und irreale Wünsche, Wichtige Wechselpräpositionen im Dativ, Die Präpositionen <i>zu, von, in, aus, nach</i>			3.75		3.75			1			6.5
Тема16. Produkte und ihre Eigenschaften Adjektivdeklination (bestimmter und unbestimmter Artikel), Ordinalzahlen und Datumsangaben, Die Komparation der Adjektive, Vergleiche: Wie oder als?			3.75		3.75			1			6.5
Разом за змістовим модулем 8			7.5		7.5			2			13

Змістовий модуль 9.

Тема17. Personen und Lebensläufe Modalverben, Vergangenheitsformen der regelmäßigen und unregelmäßigen Verben, Deklination der Adjektive			5.5		9.5			1.25			13.75
Тема18. Daheim und unterwegs Daheim und unterwegs Lokalangaben: Lokale Präpositionen, Relativsätze mit wo, woher/ wohin, Passiv, Deklination der Adjektive (Wiederholung)			5.5		9.5			1.25			13.75
Разом за змістовим модулем 9			11		19			2.5			27.5

Змістовий модуль 10.

Тема19. Zwischen den Kulturen n-Deklination			5.5		9.5			1.25			13.75
Тема20. Interkulturelle Vielfalt Kausal- und Konsekutivangaben, Verben mit präpositionalem Kasus			5.5		9.5			1.25			13.75
Разом за змістовим модулем 10			11		19			2.5			27.5

Змістовий модуль 11.

Тема21. Arbeit und Studium Konjunktiv: Höflichkeit und Irrealität			5.5		9.5			1.25			13.75

Тема22. Studieren im Ausland Rektion der Verben, die Wortstellung im Satz		5.5		9.5		1.25			13.75
Разом за змістовим модулем 11		11		19		2.5			27.5
Змістовий модуль 12.									
Тема23. Zeit und Tätigkeit. Temporalangaben: Temporale Präpositionen, Temporalsätze, temporele Adjektive, Konditionalangaben Umformung von Präpositionalgruppen in Nebensätze		5.5		9.5		1.25			13.75
Тема24. Spannung und Entspannung Weitergabe von Informationen: Konjunktiv I und das Modalverb sollen, Nomen-Verb- Verbindungen, Präpositionen.		5.5		9.5		1.25			13.75
Разом за змістовим модулем 12		11		19		2.5			27.5

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми
1	https://www.schubert-verlag.de/aufgaben/arbeitsblaetter_a1/a1_arbeitsblaetter_index.htm
2	https://www.schubert-verlag.de/aufgaben/arbeitsblaetter_a1/a1_arbeitsblaetter_index.htm
3	https://www.schubert-verlag.de/aufgaben/arbeitsblaetter_a1/a1_arbeitsblaetter_index.htm
4	https://www.schubert-verlag.de/aufgaben/arbeitsblaetter_a1/a1_arbeitsblaetter_index.htm
5	https://www.schubert-verlag.de/aufgaben/arbeitsblaetter_a1/a1_arbeitsblaetter_index.htm
6	https://www.schubert-verlag.de/aufgaben/arbeitsblaetter_a1/a1_arbeitsblaetter_index.htm
7	https://www.schubert-verlag.de/aufgaben/arbeitsblaetter_a1/a1_arbeitsblaetter_index.htm
8	https://www.schubert-verlag.de/aufgaben/arbeitsblaetter_a1/a1_arbeitsblaetter_index.htm
9	https://www.schubert-verlag.de/aufgaben/arbeitsblaetter_a2/a2_arbeitsblaetter_index.htm
10	https://www.schubert-verlag.de/aufgaben/arbeitsblaetter_a2/a2_arbeitsblaetter_index.htm
11	https://www.schubert-verlag.de/aufgaben/arbeitsblaetter_a2/a2_arbeitsblaetter_index.htm
12	https://www.schubert-verlag.de/aufgaben/arbeitsblaetter_a2/a2_arbeitsblaetter_index.htm
13	https://www.schubert-verlag.de/aufgaben/arbeitsblaetter_a2/a2_arbeitsblaetter_index.htm
14	https://www.schubert-verlag.de/aufgaben/arbeitsblaetter_a2/a2_arbeitsblaetter_index.htm
15	https://www.schubert-verlag.de/aufgaben/arbeitsblaetter_a2/a2_arbeitsblaetter_index.htm
16	https://www.schubert-verlag.de/aufgaben/arbeitsblaetter_a2/a2_arbeitsblaetter_index.htm
17	https://www.schubert-verlag.de/aufgaben/uebungen_b2/b2_erkund_uebungen_index.htm
18	https://www.schubert-verlag.de/aufgaben/uebungen_b2/b2_erkund_uebungen_index.htm
19	https://www.schubert-verlag.de/aufgaben/uebungen_b2/b2_erkund_uebungen_index.htm
20	https://www.schubert-verlag.de/aufgaben/uebungen_b2/b2_erkund_uebungen_index.htm
21	https://www.schubert-verlag.de/aufgaben/uebungen_b2/b2_erkund_uebungen_index.htm
22	https://www.schubert-verlag.de/aufgaben/uebungen_b2/b2_erkund_uebungen_index.htm
23	https://www.schubert-verlag.de/aufgaben/uebungen_b2/b2_erkund_uebungen_index.htm
24	https://www.schubert-verlag.de/aufgaben/uebungen_b2/b2_erkund_uebungen_index.htm

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота) відповідь студента та ін.

Формами підсумкового контролю є залік, екзамен.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- реферати;
- есе;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- контрольні роботи;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Критерій оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни «Іноземна мова (німецька)» для студентів спеціальності «Історія та археологія»

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає за поточні види контролю і 40 балів під час підсумкового виду контролю (екзамену).

Кількість балів за кожну тему виводиться із суми поточних видів контролю (за роботу на практичних заняттях, виконання тестових завдань). Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за теми даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів; за 2 модуль – 30 балів. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі – під час проведення іспиту з дисципліни. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати у ході проведення підсумкового контролю становить 40 балів – за три питання екзаменаційного білету. Відповіді на питання в кожному з екзаменаційних білетів передбачають демонстрацію практичних знань студента з німецької мови. Оцінювання відповідей на ці питання здійснюється за наступними критеріями:

Критерій оцінювання екзаменаційних усних відповідей з дисципліни «Іноземна мова (німецька)»

Перше питання (прочитати, перекласти незнайомий текст німецькою мовою з використанням німецько-українського словника та поставити питання до тексту) оцінюються за такими критеріями (разом 10 балів):

- розкрити зміст тексту в цілому (3 б.);
  - коректно перекласти німецькомовний текст українською мовою (5 б.);
- поставити 5 різних видів питань до тексту (2 б.) .

Друге питання (виконати лексико-граматичний тест з використанням активної лексики та граматичного матеріалу опрацьованих лекцій базового підручника) оцінюється за критеріями (разом 25 балів):

- коректно виконати завдання на лексичну частину, використовуючи базову лексику підручника (10 б.);
- коректно виконати завдання на граматичну частину з опорою на граматичний матеріал опрацьованих лекцій (15 б.).

Третє питання (розвідити розмовну ситуацію на тему) оцінюється за такими критеріями (разом 5 балів):

- термінологічна та мовленнєва коректність (5 б.).

Розподіл балів, які отримують студенти

Для прикладу (залик)

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)			Кількість балів (залик)	Сумарна к-ть балів			
Змістовий модуль №1		Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	40	100

T1, T2 ... T6 – теми змістових модулів.

Для прикладу (екзамен)

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)						Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів		
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

7. Рекомендована література

Базова (основна)

1. Anne Buscha, Szilvia Szita Begrenungen A1+ Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch A1+ Schubert Verlag, – 238 Seiten
2. Anne Buscha, Szilvia Szita Begrenungen A2+ Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch A2+ Schubert Verlag, – 266 Seiten
3. Anne Buscha, Szilvia Szita Begrenungen B1+ Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch B1+ Schubert Verlag, – 268 Seiten
4. Ingrid Grigull Susanne Raven Geschäftliche Begegnungen A2+ Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch A2+ Schubert Verlag, – 128 Seiten
5. Ingrid Grigull Susanne Raven Geschäftliche Begegnungen B1+ Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch B1+ Schubert Verlag, – 186 Seiten
6. Anne Buscha Susanne Raven Szilvia Szita Erkundungen Deutsch als Fremdsprache Kompakt Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch Sprachniveau B2 3., veränderte Auflage Mit Zeichnungen von Jean-Marc Deltorn Schubert Verlag Leipzig 2019
7. Anne Buscha Susanne Raven Szilvia Szita Erkundungen Deutsch als Fremdsprache Kompakt Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch Sprachniveau C1 2., veränderte Auflage Mit Zeichnungen von Jean-Marc Deltorn Schubert Verlag Leipzig 2019
8. Zu gutem Deutsch: Deutsch als Fremdsprache für Anfänger: Практичний курс німецької мови (для початківців): Навчальний посібник. – Чернівці: Технодрук, 2010. – 365 с.
9. Європейський Союз: вчора, сьогодні, завтра Die Europäische Union: gestern, heute, morgen / Авт.-укл.: Макар Ю.І., Бурдяк В.І., Івасютин Т.Д., Семенко В.В. Навчальний посібник. – Чернівці: Рута, 2008. – 225 с.
10. Європейський Союз : вчора, сьогодні, завтра=Die Europäische Union : gestern, heute, morgen : навч. посібник / укл. Ю. Макар, В. Бурдяк, В. Макар, В. Семенко. – Чернівецька нац. ун-т ім. Іо. Федъковича, 2020. – 400 с.

Допоміжна

1. Ангеліка Г. Бек. Німецька мова за 30 днів. Навчальний посібник. К.: Методика, 2003. – 320 с.
2. Євгененко Д.А., Білоус О.М., Гуменок О.О., Зеленко Т.Д., Кубинський Б.В., Білоус О.І., Артамоновська С.П. Практична граматика німецької мови. Навчальний посібник для студентів та учнів. Комунікативні вправи і завдання. – 2-е видання, виправлене та доповнене, - Вінниця: НОВА КНИГА, 2004 р. – 400 с.
3. Євгененко Д.А., Кучинський Б.В., Білоус О.М., Воронкова Н.Р. Лінгвокраїнознавство німецькомовних країн: Посібник для студентів вищих закладів освіти та середніх навчальних закладів з поглибленим вивченням німецької мови. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – 416 с.
4. Жовківський А.М., Жовківська Г.Л., Івасютин Т.Д., Романова Т.О. 400 прислів'я та приказок семантично подібних в українській, латинській, англійській, німецькій, французькій мовах. – Чернівці: Рута, 2001.
5. Жовківський А.М. Deutsch aktiv mit der neuen Rechtschreibung Німецька мова з новим правописом. – Чернівці: Рута, 2001 – 320 с.
6. Німецька мова: Підручник / Щербань Н.П., Лабовкіна Г.А., Бачинський Я.В., Кушнерик В.І. – Чернівці: Книги – ХХІ, 2005. – 500 с.
7. Die Bundesländer Deutschlands Федеральні землі Німеччини: Фахові навчальні тексти німецькою мовою / Укл. В.В. Семенко – Чернівці, 2007. – 28 с.
8. Fit für Goethe-Zertifikat A 1. Start Deutsch 1. Tipps und Übungen. Johannes Gerbes. Frauke van der Werff. – Hueber Verlag. – 2007
9. Fit für Goethe-Zertifikat A 2. Start Deutsch 1. Tipps und Übungen. Johannes Gerbes. Frauke van der Werff. – Hueber Verlag. – 2007
10. Schule und Ausbildung in Deutschland Школа та освіта в Німеччині: Фахові навчальні тексти німецькою мовою / Укл. В.В. Семенко – Чернівці: Рута, 2007. – 18 с.

8. Інформаційні ресурси

goethe.de; dwelle.de; hueber.de; daad.de; bpdb.de; audio-lingua.eu; daf-portal.de